

Tallose bijzondere en oude Waterlandse panden zijn in de loop der jaren aan een nieuw leven begonnen in een openluchtmuseum. Bijvoorbeeld in het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen en het Openluchtmuseum in Arnhem. In Dagblad Waterland begint vandaag een serie over deze historische monumenten die aan de slopershamer zijn ontsnapt en aan een tweede leven begonnen. Vandaag: het 'Noorse huis' uit Purmerend.

Het 'Noorse huis' uit Purmerend dat in het Zuiderzeemuseum dienst doet als 'vleeschhouwerij'

Foto Zuiderzeemuseum

Het 'Noorse huis'

Moet je in het Openluchtmuseum in Arnhem goed zoeken naar Waterlandse pandjes, in het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen 'wemelt' het ervan. Eén van de meest in het oog springende panden is het vroegere Noorse huis uit Purmerend. Zo werd het indertijd genoemd vanwege de Noorse invloeden in de architectuur. In Purmerend stond het huisje vroeger op het terrein van houthandelaar Brantjes. Die liet het in de eerste helft van de negentiende eeuw optrekken naast zijn eigen villa om er zijn personeel te laten wonen. Tussen 1930 en 1936 woonde de heer D. Bier samen met zijn ouders in het huisje. Op latere leeftijd emigreerde hij naar Nieuw-Zeeland, maar op verzoek van het Zuiderzeemuseum haalde hij begin jaren tachtig per brief het inneringen op aan het huis. Daarin liet hij weten dat het volgens hem een koetsierswoning mocht zijn geweest, vanwege de schuur aan de linkerkant. Die bood in het voor gedeelte plaats aan twee grote voertuigen en achterin aan een paardenruif.

Een we was er in de jaren dertig niet in de woning, wél een 'ronnetjessysteem' in de hoek van de paardenstal. Die tonnen werden 's middags op een soort bootje geladen en vervolgens naar de vuilnisbelt 'geboond'. Dat de hygiëne te wensen overliet, bleek wel uit de aanwezigheid van ratten. Niet voor niets werd het wigje van de baby op blokken en stukken blik gezet.

In 1979 werd het huisje volledig getekmonteerd en naar het Zuiderzeemuseum verhuisd. Daar werd het een jaar later weer opgebouwd. Zonder het oorspronkelijke interieur, want het museum vond het huisje namelijk bijzonder geschikt om in te richten als slagerij en worstenmakerij. Bijzonder zijn vooral de tegelplateaus en de eikenhouten toonbank met reliëfs van dierenkoppen. Maar ook de machines en attributen voor de slacht roepen een beeld op van vervlogen tijden. Een slagerij. De ratten moesten eens weten, dan waren ze vast meeverhuisd...
PAUL GUTTER